

Hankinnat käytännössä

11.2.2020

Päivi Halonen, hankintojen kehittämispäällikkö

Pohjois-Karjalan hankintatoimi

J•ENSUU

Pohjois-Karjalan hankintatoimi

- Seudullinen yhteishankintayksikkö Pohjois-Karjalan hankintatoimi v. 2007 →
- Vastaa yhteistyötahojen (60) tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista *yhteistyötahon niin halutessa*
  - Kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja
  - Tarjoaa yhteistyötahoille sähköisen pienhankintaportaalin ja sopimushallinnan ohjelman
- Kuuluu hallinnollisesti Joensuun kaupungin kaupunkikonserniin
- Toiminta katetaan komissiomaksu –mallilla
  - Sopimustoimittaja raportoi → Hankintatoimi laskuttaa (urakoissa max. 4000 €)
- 343 kilpailutusta vuonna 2019, arvo yht. 341 - 348 miljoonaa euroa
- Täysin sähköinen hankintaprosessi mahdollistaa hyvän tilastoinnin
  - 60 % sopimuksista on vähintään yksi paikallinen sopimustoimittaja
  - Tarjouspyyntöihin tutustuneiden määrä: 19,6/tarjouspyyntö, keskimäärin 4,4 jättää tarjouksensa

Hankintatoimen rooli yhteistyötahojen hankinnoissa

- Hankintatoimi on yhteistyötahon “tahtotilan toteuttaja”
  - Hankinnasta vastaava hlö/ryhmä määrittelee itse hankinnan sisällön ja valintaperusteet
  - Hankintatoimi avustaa määrittelytyössä ja vastaa hankinnan lainmukaisesta toteuttamisesta
- Vaikuttamismahdollisuus ei häviä yhteistyötaholta, vaikka hankintatoimi toteuttaa hankinnan
  - Myös hallitus tai muu vastaava toimielin voi vaikuttaa tarjouspyynnön sisältöön ja sitä kautta koko hankintaan

J • ENSUU

Hankintalaki antaa raamit

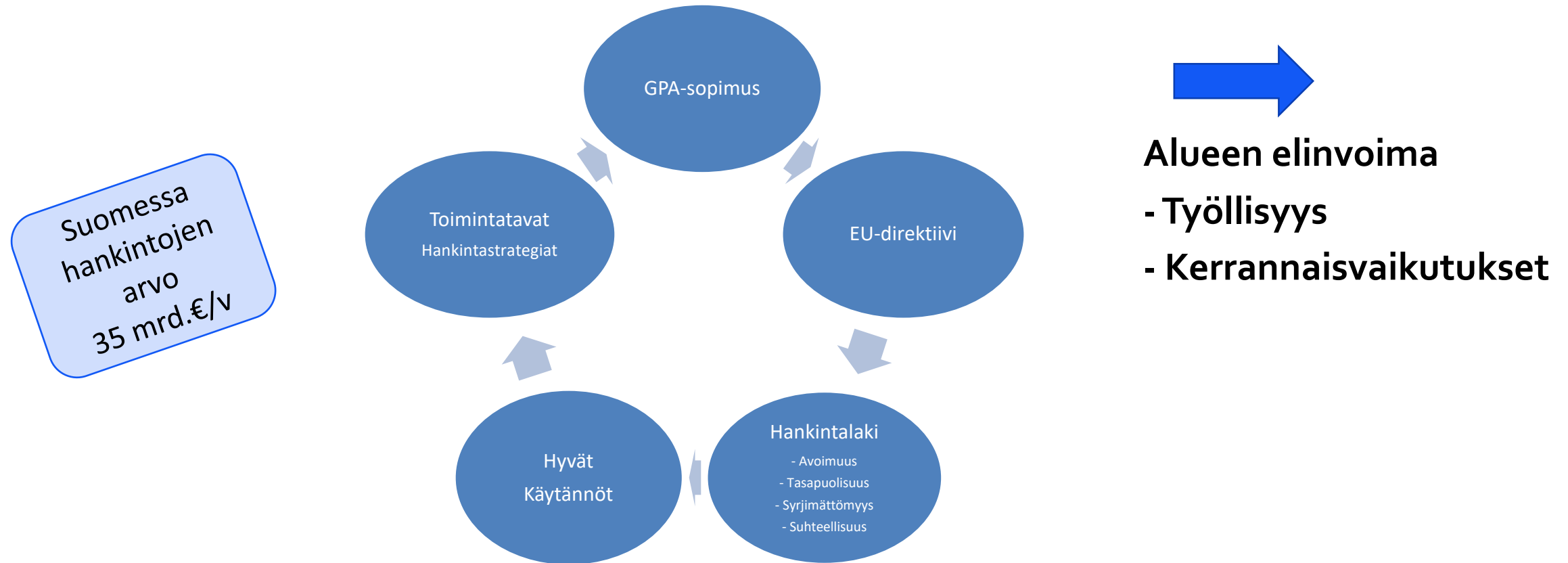
[Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista \(1397/2016\)](#)

1 § Lain tarkoitus: ”Valtion ja kuntien viranomaisten sekä muiden 5 §:ssä tarkoitettujen hankintayksiköiden on kilpailutettava hankintansa ja käyttöoikeussopimuksensa siten kuin tässä laissa säädetään.”

2 § Lain tavoite: ”Lain tavoitteena on tehostaa julkisten varojen käyttöä, edistää laadukkaiden, innovatiivisten ja kestävien hankintojen tekemistä sekä turvata yritysten ja muiden yhteisöjen tasapuoliset mahdollisuudet tarjota tavaroita, palveluja ja rakennusurakoita julkisten hankintojen tarjouskilpailuissa”.

- Hankinnoissa neljä periaatetta
  - Syrjimättömyysperiaate
  - Avoimuusperiaate
  - Yhdenvertaisuusperiaate
  - Suhteellisuusperiaate
- Pienhankinnat eivät ole hankintalain soveltamisalassa
- Hankintoja valvoo Suomessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto

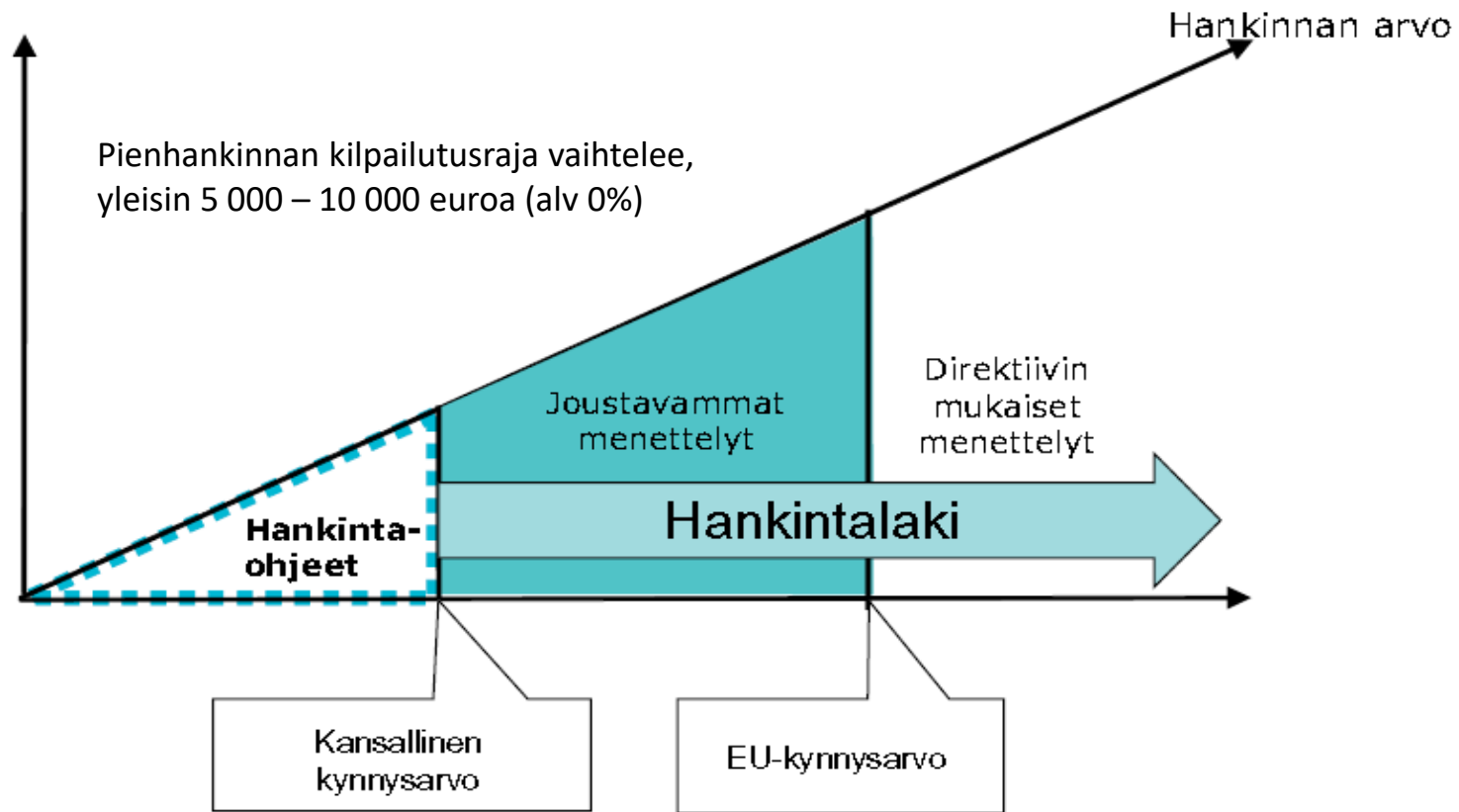
JULKISIIN HANKINTOIHIN VAIKUTTAVAT MONET TEKIJÄT – JA NE VAIKUTTAVAT MONEEN ASIAAN

- Tulkintoja muokkaa ja muovaa myös oikeuskäytäntö sekä muut lait

HANKINTOJEN KOLMIPORTAINEN MALLI

Hankinnan arvo: sopimusvuodet + optiot

Huom!
Maakunnallisia hankintoja on tarkasteltava maakunnan laajuuisena kokonaisuutena, ei kunnittain/toimialueittain. Kynnyсарvot ylittyvät helposti!

Tavara- ja palveluhankinta 60 000 eur
Rakennusurakka 150 000 eur
Sote-palveluhankinta 400 000 eur

Tavara- ja palveluhankinta 214 000 eur
Rakennusurakka 5 350 000 eur

HANKINTALAIN SALLIMAT JOUSTOT

- Hankintayksiköillä on laaja harkintavalta päättää, mitä se on hankkimassa ja millä ehdoilla sekä mitä hankinnan kohteen ominaisuuksia se hankinnassa painottaa
  - Ostetaanko vai toteutus omana työnä? Leasing?
  - Palvelusetelin käyttö?
- Joustavuuden lisääntyminen ”uuden” hankintalain myötä:
  - Kansallisissa hankinnoissa ei menettelytapasäännöksiä
  - Sote-palveluhankinnat (yli 400 000 e, ei erillistä EU-kynnysrajaa)
    - Kansalliset menettelyt, EU-laajuinen ilmoitusvelvollisuus
    - Suorahankinta eritystilanteissa 110 §
  - Suurempi harkintavalta täsmennysten pyytämiseen
  - Pk-yritysnäkökulma; osatarjoukset, liikevaihtovaatimus max. 2 x hankinnan arvo
  - Uudet hankintamenettelyt
    - Innovaatiokumppanuus (EU), sovellettavissa kansallisiin hankintoihin
    - Dynaaminen hankintajärjestelmä

HANKINTALAIN SALLIMAT JOUSTOT

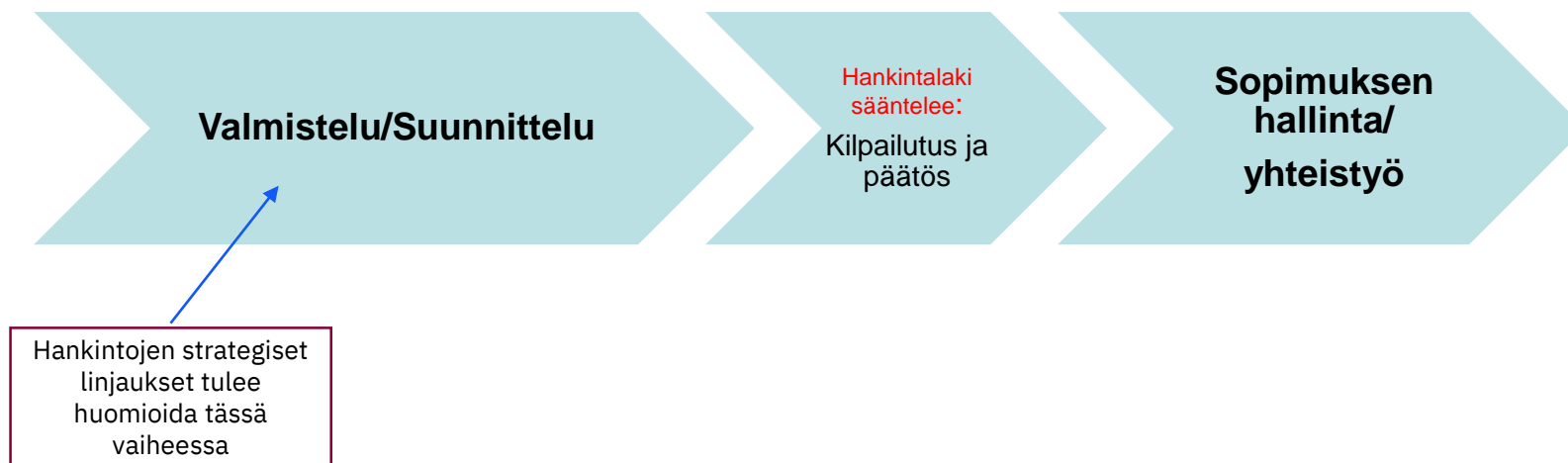
- Harkintavaltaa asiakirjaliikenteessä suhteellisen vähän (tarjousprosessien hallinnollinen keventäminen)
  - Tarjoaja voi valita esim. tilaajavastuulain edellyttämien todistusten toimitustavan
- Yhteistarjousmahdollisuus, konsortiot, perustettavat yritykset (myös suunnitelmilla voi osallistua)
  - Voimavara-alihankinta (EU-kilpailutukset)
- Paikallisuuden tukeminen sallituin keinoin:
  - Esim. huollon vasteaika, tietyissä hankinnoissa kilometrirajat, toimituskulut hinnassa
  - Vertailtavina asioina esim. tietty toiminnallisuus, joka katsotaan eduksi (lain henkeen sopivien laatuksien asettaminen)
  - hankintojen jakaminen osiin
  - Riittävän pitkät tarjousajat
  - Valitaan useita (tai kaikki) toimittajia/palveluntuottajia puitesopimukseen
  - (Paikallisten) yritysvaikutusten arviointi
  - Markkinakartoitukset/vuoropuhelut/tietopyynnöt
- Tulevista hankinnoista informointi, vuoropuhelu myös kilpailutuksen jälkeen, yhteinen kehittäminen
- Koulutus, tietoisuuden lisääminen, hankintaneuvonta (SY)

”HANKINTALAKI EI KIELLÄ JULKISEN HANKKIJAN JA YRITYSTEN VÄLISTÄ YHTEISTYÖTÄ”

MARKKINAKARTOITUS 65 §
TARJOAJAN OSALLISTUMINEN VALMISTELUUN, ETURISTIRIIDAT 66 §

* NELJÄ HANKINTALAIN PERIAATETTA

ON TILANTEITA, JOLLOIN HANKINTAYKSIKÖN ON SYYTÄKIN OLLA ”JOUSTAMATON”

- Samat vaatimukset kaikille
  - Tilaajavastuulain edellyttämät asiakirjat
  - Rikosrekisteriotteet (jos tarpeen)
  - Luvat (jos tarpeen)
  - Tietosuoja-asetuksen (GDPR) edellyttämät asiakirjat/toimet
- Jo tarjouspyynnössä tulee kuvata tuote/palvelu sillä tarkkuudella, että tarjoaja voi arvioida kiinnostumisensa
  - Monta toimittajaa/palveluntuottajaa valitaan?
  - Jos puitejärjestely; miten valinta tapahtuu puitejärjestelyn sisällä?
    - Pisteiltään paras, hinnaltaan halvin vai ”minikisataanko”?
- Tarjouspyynnössä ilmoitetuissa asioissa pysytään
  - Ehdot, vähimmäisvaatimukset, aikarajat, tiedoksiannot jne.
  - Vertailuperusteet
    - Vertailuperusteena voi olla myös vastuullisuus; sosiaalinen, ekologinen
- Sopimuksen noudattaminen; sopimukset ovat sitovia ”puolin ja toisin”
  - Sopimusta ei saa muuttaa sopimuskaudella olennaisesti
  - Seuranta ja esim. mahd. bonukset/sanktiot

”

Selvitä mahdolliset itselle epäselväksi jääneet tai harmittavat tilanteet ottamalla yhteyttä hankintayksikköön.

Lähtökohtaisesti hankintayksiköt haluavat mahdollisimman paljon ja hyviä tarjouksia.

Kiitos

paivi.k.halonen@joensuu.fi
hankinta@jns.fi

<https://www.facebook.com/pohjoiskarjalanhankintoimi/>

J•ENSUU